

Національний університет «Одеська юридична академія»

Робоча група з питань розвитку кримінального права
Комісії по правовій реформі при Президентові України

Робоча група з питань кримінального та кримінального процесуального права
Науково-консультативної ради при Голові Верховної ради України

Південний регіональний центр Національної академії правових наук України
Кафедра кримінального права НУ «ОЮА»

Одеський місцевий осередок ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права»

Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,

*присвяченої 25-річчю утворення
Національного університету
«Одеська юридична академія»*



**м. Одеса
9 грудня 2022 р.**

«Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю утворення Національного університету «Одеська юридична академія». Одеса, 9 грудня 2022 року. Укладачі: Є.Л. Стрельцов, В.П. Кедик. Відп. редактор Є.Л. Стрельцов. Одеса: ПРЦ НАПрН України, НУ «ОЮА», 09.12.2022. – 214 с.

У збірнику представлені тези доповідей та повідомлень, які були оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції «Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану», присвяченій 25-річчю утворення Національного університету «Одеська юридична академія», яка відбулась 9 грудня 2022 року на базі Південного регіонального центру Національної академії правових наук України та кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія». Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів, магістрантів та студентів, практичних працівників, всіх, кого цікавлять сучасні проблеми кримінального права.

Відповідальний за випуск:
д.ю.н., професор Є.Л. Стрельцов

Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст поданого матеріалу несуть автори.

<i>Вовченко М.М.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ, ВЧИНЕНИХ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО АБО ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	139
<i>Вороніна В.А.</i> ПРАВО НА ЖИТТЯ ТА ЙОГО ЗАХИСТ У НАЦІОНАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ ТА ПРАКТИЦІ ЄСПЛ.....	141
<i>Гончарова А.В.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УМИСНЕ ВБИВСТВО МАТІР'Ю СВОЄЇ НОВОНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ.....	143
<i>Грищенко К.І.</i> КРАДІЖКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	145
<i>Гулько О.Є.</i> КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ НЕЗАКОННОГО ВИКОРИСТАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ.....	148
<i>Завадська Ю.М.</i> ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКУ ЩОДО ЗАХИСТУ ВІТЧИЗНИ, НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ ЗА ККУ.....	151
<i>Замаскіна А.М.</i> КОРУПЦІЯ ЯК ПРАВОВИЙ НІГІЛІЗМ І НЕДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ТА СВІДОМОСТІ.....	153
<i>Зуєва В.С.</i> ПРОБЛЕМА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРИНИЖЕННЯ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ.....	156
<i>Караманиць Д. В.</i> СМЕРТНА КАРА В УКРАЇНІ: ЗА І ПРОТИ.....	159
<i>Качуренко В.В.</i> ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ: ГЕНЕЗИС ТА ФОРМАЛІЗАЦІЯ ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 198 КК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	161
<i>Клець І.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 198 КК УКРАЇНИ, В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	164
<i>Ковальська А.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ.....	166
<i>Колеснікова А.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО ТА НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ.....	170
<i>Кондратюк В.М.</i> ШАХРАЙСТВО, ПОВ'ЯЗАНЕ З ВИКОРИСТАННЯМ БАНКІВСЬКИХ КАРТОК.....	173
<i>Константинова І.В.</i> КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ.....	175

Клець І. І.,
студентка 2-го курсу
магістратури
Факультету прокуратури та
слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету
«Одеська юридична академія»

науковий керівник: кандидат
юридичних наук, доцент, доцент
кафедри кримінального права
Національного університету
«Одеська юридична академія»
Кедик В.П.

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 198 КК УКРАЇНИ, В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 введено воєнний стан на території всієї країни, відповідно до якого запроваджено заходи, спрямовані на забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави [1].

Указом Президента України №573/2022 від 17 серпня 2022 року «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 23 серпня 2022 року строком на 90 діб.

Актуальним питанням в межах кримінального права на даний момент являється питання викрадення та подальшого збуту чужого майна, з яким досить багато українців зіштовхнулися під час війни. Важливим моментом є те, що таке викрадення та привласнення чужого майна здійснюється для подальшого його збуту. Особи, які вчиняють такі дії підлягають кримінальній відповідальності за статтею 198 Кримінального кодексу України (далі – ККУ).

Відповідно до статті 198 КК України заздалегідь не обіцяне придбання або отримання, зберігання чи збут майна, завідомо одержаного кримінально протиправним шляхом за відсутності ознак легалізації (відмивання) майна, одержаного кримінально протиправним шляхом карається арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

У контексті того, що переважна більшість викрадень та привласнень чужого майна відбувається для подальшого збуту такого майна, важливе значення має встановлення особливостей кваліфікації та притягнення до кримінальної відповідальності за придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного кримінально протиправним шляхом, тобто, кримінального правопорушення, передбаченого ст. 198 КК України [2].

Даний злочин закріплено у розділі VI Особливої частини ККУ під назвою «Кримінальні правопорушення проти власності». Основним безпосереднім об'єктом виступають суспільні відносини щодо законного порядку розподілу та перерозподілу майна, а додатковим об'єктом – суспільні відносини у сфері громадського порядку та безпеки. Предметом цього кримінального правопорушення може бути лише те майно, котре отримано в результаті вчинення безпосередньо попереднього кримінального правопорушення.

Суб'єктивна сторона характеризується тим, що наслідком придбання, отримання, зберігання чи збуту майна, одержаного кримінально-протиправним шляхом є залучення

злочинних доходів в економічний оборот без приховування справжнього джерела походження даного майна.

Загалом, потрібно розрізняти склади кримінальних правопорушень, передбачених статтями 198 та 209 ККУ. Дії, вказані у ст. 198 КК України, тягнуть кримінальну відповідальність за цією статтею КК України, лише за умови, що у вчиненому не вбачається ознак легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, тобто ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 209 КК України. У тому разі, коли придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом, не призводять до його «відмивання», а продовжує залишатись у тіньовому обігу, вчинене потрібно кваліфікувати не за ст. 209, а за ст. 198 КК України [3, с. 132-133].

В межах даного питання, варто зосередити свою увагу на обставини, які обтяжують покарання (стаття 67 ККУ). Такий перелік є вичерпним, відповідно суд не може визначити в якості обтяжуючих ніякі інші додаткові обставини.

Згідно п. 11 ч. 1 ст. 67 ККУ при призначенні покарання обставиною, яка його обтяжує, визнається вчинення злочину з використанням умов воєнного або надзвичайного стану, інших надзвичайних подій.

Загалом, норма, що встановлює кримінальну відповідальність за статтею 198 ККУ щодо придбання або отримання, зберігання чи збут майна, завідомо одержаного злочинним шляхом відіграє важливу роль у протидії злочинності в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року №64/2022 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
2. Стеценко І.М. Особливості кваліфікації кримінального правопорушення, передбаченого статтею 198 КК України в умовах воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №9. С. 446-448
3. Полторацький О. Б. Кримінально-правова характеристика легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: Монографія. Луганськ: Промдрук, 2013. 360 с.